

Syllabus Agrarisch Fiscaal recht

AFSTUDEERWERKSTUK

Jordi Richard Hogenkamp
AERES HOGESCHOOL | DRONTEN

Titelpagina

Titel

Syllabus Agrarisch Fiscaal recht

Student

Jordi Hogenkamp
4DVO

Opleiding

Agrarisch Ondernemerschap Dier- en Veehouderij
Aeres Hogeschool Dronten

Plaats

Haaksbergen

Datum

November 2020

Afstudeerdocent

De heer Hassink

Voorwoord

U leest het afstudeerwerkstuk dat ik heb geschreven in het kader van mijn opleiding Agrarisch Ondernemerschap dier- en veehouderij en als ondernemer in de agrarische sector. De afgelopen jaren is er veel veranderd voor agrarisch ondernemers op fiscaal gebied. De Aeres Hogeschool biedt daarom studenten de syllabus agrarisch fiscaalrecht aan om zich te verdiepen in fiscale aspecten van de sector. Ik heb dit onderwerp gekozen omdat het belangrijk is om als agrarisch ondernemer op de hoogte te blijven van de fiscale ontwikkelingen in de agrarische sector.

Bij dezen wil ik de heren P. Ceelen en E. Sloot van Flynth Accountants Dronten bedanken voor hun medewerking en hulp bij het schrijven van mijn afstudeerwerkstuk. Ook wil ik de docenten, en in het bijzonder de heren E. Hassink en J. Breembroek, bedanken voor de ondersteuning bij het maken van dit onderzoek.

Tenslotte wens ik u veel leesplezier toe.

Jordi Hogenkamp

Voorjaar 2021

Inhoud

Titelpagina	1
Voorwoord	2
Samenvatting.....	5
Summary	6
1. Inleiding	7
2. Theoretisch Kader.....	8
2.1. Minor accountancy.....	8
Cursus 1 Externe Financiële Verslaggeving	8
Cursus 2 Agrarisch belastingrecht	8
Cursus 3 Mestbeleid	8
Cursus 4 Financiering.....	9
2.2 Trainingen Minor Accountancy.	9
2.3 Syllabus Agrarisch Fiscaal Recht	10
2.3.1 Wanneer is er sprake van een (agrarische) onderneming?	10
2.3.2 Zelfstandigenaftrek	11
2.3.3 MKB-winstvrijstelling.....	12
2.3.4 Overgangsregeling	13
2.3.5 Agrarische gronden met FAGOED/ASR	14
2.3.6 Afrekenen van de stakingswinst bij verplaatsing naar het buitenland	16
2.3.7 Vorming van HIR bij gedeeltelijke staking.....	17
2.3.8 Winst van Landbouwgrond Doteren aan HIR.....	17
2.3.9 Omzetbelasting bij Uitbreng uit een samenwerkingsverband	19
2.3.10 Zonnepanelen en Windmolens	19
2.3.11 Afschrijfbepanking op aanhorigheden.....	19
3. Knowledge gap	20
4. Hoofdvragen en Deelvragen.....	20
5. Doelstelling.....	20
7. Planning uitvoering onderzoek.....	20
8. Competenties.	21
10. Discussie	22
10.1 Aanpak.....	22
11. Resultaten.....	23
12. Conclusies.....	25
13. Aanbevelingen	26
Bibliografie	27

Bijlagen	29
Bijlage 1. Enquêtevragen.....	29
Bijlage 2. Resultaten Enquête gesorteerd op significant en niet significant.....	33
Bijlage 3. Resultaten Enquête.....	35

Samenvatting

Dit onderzoek gaat over hoe studenten van Aeres Hogeschool de syllabus agrarisch belastingrecht ervaren binnen de minor accountancy. De Syllabus agrarisch belastingrecht is gemaakt door student Jordi Hogenkamp. In de syllabus worden verschillende fiscale vraagstukken die te maken hebben met de agrarische sector behandeld. De syllabus is vervolgens gebruikt door de studenten als leermiddel om hun voor te bereiden voor het tentamen agrarisch fiscaal recht. D.m.v. een enquête zijn de studenten geïnterviewd hoe zij deze syllabus hebben ervaren en wat de meerwaarde van de syllabus is.

De hoofdvraag van het onderzoek is: Biedt de Syllabus 'Agrarisch fiscaal recht' meerwaarde binnen de leerdoelen van de minor Accountancy?

Op basis van een literatuuronderzoek is er een enquête opgesteld. de studenten die deze syllabus hebben gebruikt hebben deze enquête ingevuld. De resultaten van de enquête zijn met behulp van spss getoetst op significantie. De resultaten hiervan zijn geanalyseerd en hieruit is vervolgens de conclusie en de aanbevelingen opgemaakt. De conclusie van het onderzoek is dat de syllabus de studenten meer kennis hebben vergaard over de fiscale aspecten van de agrarische sector. Als aanbeveling zou de syllabus didactisch meer aantrekkelijker gemaakt kunnen worden omdat deze vrij taai is om te lezen.

Summary

This research describes how students of Aeres Hogeschool experience the syllabus tax law, related to the agricultural sector, within the minor Accountancy. The syllabus "agricultural tax law" has been written by student Jordi Hogenkamp and describes multiple tax related questions related to the agricultural sector. Subsequently the syllabus has been applied as teaching tool for students to be well prepared for their exams agricultural tax law. By means of a survey, the students have been interviewed to determine how they have experienced the added value of this syllabus.

The main research question for this research is : Does the Syllabus "Agricultural tax law" offer added value to the learning objectives within the minor Accountancy?

Based on thorough literature study, a survey has been compiled. Next students who have been working with this syllabus, have completed this survey. With support of the SPSS program, the survey results have been validated with respect to significance. Based on the final results, conclusions and recommendations have been drafted. The main conclusion is that the syllabus have contributed to an increased knowledge level of the students with respect to agricultural tax law. A recommendation for this research is that the syllabus could be didactically improved, while in current form the readability has room for improvement.

1. Inleiding

De studenten van de Aeres Hogeschool in Dronten kiezen in het laatste jaar van hun studie een bepaalde richting. Dit kan variëren van een minor Techniek tot aan een Minor Accountancy. De minor Accountancy is een belangrijke minor voor studenten die zich in de toekomst willen gaan inzetten in het agro- advies werkveld. Het is van belang dat deze Minor voldoende uitdaging biedt en om studenten te motiveren en om studenten zichzelf naar een hoger niveau te laten ontwikkelen. Aan het eind van deze minor worden studenten getoetst om te kijken of het beoogde niveau voldoende behaald is. De studenten worden individueel beoordeeld op hun resultaten. Er wordt een stage gevolgd door de studenten en er worden examens en werkstukken opgeleverd. Om de studenten hierop voor te bereiden wordt les gegeven vanaf de Aeres Hogeschool Dronten en dienen de studenten stage te lopen bij een (agrarisch) accountantsbureau. Ook met de literatuur die de Aeres Hogeschool beschikbaar stelt kunnen de studenten zich voorbereiden op het examen.

De Aeres Hogeschool heeft in samenwerking met Flynth Dronten een syllabus gemaakt genaamd: 'Agrarisch Fiscaalrecht'. In deze syllabus staan verschillende fiscaal agrarische aspecten beschreven. Studenten kunnen sinds 2020 van deze syllabus gebruik maken om hun fiscale kennis naar een hoger niveau te ontwikkelen. Voorheen was geen syllabus toereikend voor studenten en werden enkel (gast-) lessen gegeven over agrarisch fiscaalrecht.

Vanuit dit oogpunt is er bij de Aeres Hogeschool het vraagstuk ontstaan of door gebruik van deze syllabus de resultaten van de studenten die de minor hebben afgerond verbeterd zijn ten opzichte van de groep die geen syllabus tot hun beschikking hadden.

De doelgroep van dit onderzoek zijn studenten die gebruik hebben gemaakt van de syllabus agrarisch recht. De wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd is door studenten te interviewen en een enquête te laten invullen. Ook wordt gekeken naar de examenresultaten van de studenten en in hoeverre zij hierover tevreden zijn.

2. Theoretisch Kader

In dit hoofdstuk wordt benoemd welke literatuur er bekend is in de minor Accountancy van de Aeres Hogeschool. Ook worden de specifieke leerdoelen van de student benoemd waaraan deze moet voldoen om de minor succesvol af te ronden. Hiernaast wordt er weergegeven wat er in de syllabus agrarisch recht te vinden is.

2.1. Minor accountancy

In de minor accountancy krijgt de student verschillende cursussen en trainingen aangeboden zodat zij goed wordt voorbereid op zijn/haar toekomstige werkveld. De student ontwikkelt zich in de minor zodat de beoogde eindkwalificaties en competenties voldoende zijn om de minor met succes af te ronden. Een opsomming van deze cursussen volgt hieronder:

Cursus 1 Externe Financiële Verslaggeving

In deze cursus leert de student het begrijpen en opstellen van de een jaarrapport van de onderneming. Ook kan de student meepraten en oordelen over financieel-economische kwesties.

Dit onderdeel wordt getoetst door middel van een schriftelijk examen. Hiervoor zijn de volgende studieboeken binnen handbereik: (Boekhouden geboekstaafd 1; 12e druk, H. Fuchs, ISBN 978 9001 81898 2, 2020) (Boekhouden geboekstaafd 1 Opgaven ;12e druk H. Fuchs, ISBN 978 9001 82053 4, 2020)

Cursus 2 Agrarisch belastingrecht

Om goed te kunnen adviseren is het belangrijk dat de student en toekomstig agrarisch adviseur kennis vergaart van agrarische fiscale aspecten die men kan tegen komen in de praktijk. Voordat aan deze cursus kan worden deelgenomen kan de student zelfstandig al een winstbelasting uitrekenen voor een eenmanszaak/VOF.

De student heeft hiervoor de syllabus agrarisch belastingrecht tot zijn beschikking. Deze cursus wordt getoetst door middel van een schriftelijk examen.

Cursus 3 Mestbeleid

In de cursus leert de student de in en outs van het huidige mestbeleid in Nederland. Het mestbeleid is de afgelopen decennia uitgebreid met diverse regelingen. Door deze veranderingen is het mestbeleid een vrij complex geheel geworden. De student moet hiervoor kennis nemen over onder andere:

- Verwerkingsplicht mest
- Wet verantwoorde groei Melkveehouderij
- Derogatie Voorwaarden
- Grondgebondenheidseisen
- Regels voor aan en afvoer mest
- Stelsel van Fosfaatrechten
- Overtreding van het Mestbeleid.

De student kan de literatuur over het huidige mestbeleid vinden op de site van RVO. Daarnaast biedt de Aeres Hogeschool diverse artikelen en een reader aan via Canvas. (RVO, 2020)

Cursus 4 Financiering

Tijdens deze cursus leert de student aspecten die te maken hebben met de financiering van een onderneming. Kredieten en het beoordelingsbeleid van agrarische banken veranderen. Hiernaast neemt de financieringsdruk toe in de agrarische sector waardoor er meer kennis gevraagd wordt van agrarisch ondernemers. Om een kredietaanvraag te doen vormt een goed onderbouwd ondernemingsplan de basis. Als agrarisch adviseur sta je ondernemers bij als een agrarisch bedrijf krediet wil verkrijgen of zich in financiële moeilijkheden bevindt.

Na afloop van deze cursus is de student in staat om te beoordelen of een kredietvoorstel haalbaar is. De volgende onderwerpen komen aan bod in deze cursus:

- Kredietbeoordeling
- Kredietvoorwaarden
- Kredietbeleid
- Vertrouwen
- Kredietwaardigheid
- Persoonlijke zekerheden
- Zakelijke zekerheden
- Oneigenlijke zekerheden
- Rentabiliteitstoets
- Solvabiliteit
- Kredietvoorstel
- Organisatie van het bankwezen
- Kapitaalmarktrente – geldmarktrente
- Default
- Bijzonder beheer
- Communiceren met de bank

De Aeres Hogeschool biedt via Canvas de Reader 'financiering in de agrarische sector' aan. De student wordt getoetst door een summatieve beoordeling, De beoordeling van deze cursus voor de minor accountancy wordt gecombineerd met de cursus mestbeleid van de minor accountancy.

2.2 Trainingen Minor Accountancy.

Een goede agrarisch adviseur is in staat om de juiste probleemvraag te formuleren. Elke ondernemer is verschillend en door de juiste vragen te stellen kan de probleemvraag beter geformuleerd worden. De student heeft de vaardigheden om na deze training een slecht nieuws gesprek voor te bereiden en weet om te gaan met weerstand tijdens een gesprek. De training heeft drie dagdelen. Er komen diverse gesprekstechnieken aan bod die de agrarisch adviseur gebruikt bij het voeren van gesprekken met de ondernemer. Om studenten voor te bereiden wordt door de Aeres Hogeschool studiemateriaal verstrekt via Canvas. De studenten houden een reflectieverslag bij en zullen een filmopname maken bij een ondernemer om te laten zien hoe gesprekstechnieken gehanteerd worden. Ook dient een eindopname gemaakt te worden als het uiteindelijke advies gegeven wordt. Het portfolio van de student wordt beoordeeld met: onvoldoende, voldoende of goed.

2.3 Syllabus Agrarisch Fiscaal Recht

De Syllabus Agrarisch Fiscaal Recht wordt gebruikt bij Cursus 2: 'agrarisch belastingrecht' ter ondersteuning van het examen agrarisch recht. De Syllabus Agrarisch Fiscaal Recht is een bundel waarin verschillende fiscale en juridische aspecten worden samengevat en behandeld. De oorspronkelijke bundel is gemaakt door heren Edwin Sloot en Peter Ceelen van het accountantskantoor Flynth te Dronten in 2007. Uit de bundel werd een voorlichtingscursus gegeven op verschillende accountantskantoren. De bundel is in 2019 geüpdatet door Jordi Hogenkamp (student Aeres Hogeschool Dronten) in samenwerking met Flynth Dronten en mevrouw Bianca Koorn (docent Aeres Hogeschool Dronten).

Het was nodig de bundel een update te geven omdat in de loop van de jaren diverse onderwerpen niet meer actueel waren. Daarnaast zijn er nieuwe onderwerpen bijgekomen zoals het fosfaatrechten stelsel. Onderwerpen zoals het melkquotum zijn komen te vervallen. Om de bundel te updaten is er samen met de fiscalisten van Flynth beoordeeld welke onderwerpen onveranderd konden blijven en welke vernieuwd moesten worden. Met de Navigator van Kluwer (Kluwer, 2020) kunnen de meest recente rechtspraken worden ingezien. Flynth Dronten heeft hiervoor de software beschikbaar gesteld omdat normaal gesproken hiervoor een abonnement moet worden afgesloten. Per onderdeel werden de meest recente rechtspraken bestudeerd en aan de hand van de rechtspraken werd beoordeeld hoe dit vertaald moest worden in de vernieuwde bundel. De uitspraken zijn didactisch zeer onaantrekkelijk te lezen en soms moeilijk te begrijpen. In de nieuwe bundel is meer aandacht besteed aan de vertaling naar de praktijk zodat het voor studenten gemakkelijker te begrijpen is. Ook zijn figuren bijgevoegd die de tekst ondersteunen in het lezen. In de volgende paragrafen worden enkele aspecten en voorbeelden uit de bundel benoemd die relevant zijn voor agrarische ondernemingen.

2.3.1 Wanneer is er sprake van een (agrarische) onderneming?

In de rechtspraak wordt de onderneming gedefinieerd als een organisatie van kapitaal en arbeid die gericht is op duurzame deelname aan het economisch verkeer met het oogmerk om winst te behalen. Deze winst moet ook redelijkerwijs verwacht kunnen worden. Bij de beantwoording van de vraag of er ook daadwerkelijk winst kan worden behaald dient niet alleen te worden gekeken naar de jaarwinst doch ook naar stille reserves. Als bijvoorbeeld in een bollenkraam een meerwaarde zit dient die te worden meegenomen bij de beantwoording van de vraag of er redelijkerwijs winst kan worden verwacht. In de rechtspraak is deze lijn niet volledig doorgetrokken naar alle stille reserves (zoals bijv. in grond en gebouwen). (Rechtbank Gelderland, 2018)

De vraag of er een onderneming is, is niet afhankelijk van de wil van de belastingplichtige, doch wordt beoordeeld naar objectieve maatstaven. In de rechtspraak is een aantal criteria gegeven waaraan moet worden getoetst. Te noemen zijn: (Hoge Raad, 2008)

- Duurzaamheid en omvang werkzaamheden
- lopen van (ondernemers-/debiteuren) risico;
- winstverwachting
- beschikbare/bestede tijd
- bekendheid geven
- aantal opdrachtgevers/zelfstandigheid
- spraakgebruik

Met name het lopen van debiteurenrisico is zeer essentieel. Eén van de criteria alleen is niet bepalend, het gaat om een combinatie daarvan.

2.3.2 Zelfstandigenaftrek

Een ondernemer komt in aanmerking voor zelfstandigenaftrek indien hij:

- winst uit onderneming geniet als een ondernemer (dus niet als medegerechtigde en evenmin als genietster van belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden) van het totaal aantal uren dat aan werkzaamheden in het economische verkeer wordt besteed, moet minimaal 50% met een minimum van 1.225 uur worden besteed aan het feitelijke drijven van een onderneming (het grotendeels criterium), het zogeheten uren criterium.

De ondernemer die bij de aanvang van het kalenderjaar jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd heeft recht op de volledige zelfstandigenaftrek (€7280,-). De ondernemer die op dat moment ouder is dan de pensioengerechtigde leeftijd, heeft recht op 50% van de zelfstandigenaftrek. Bij een gebroken boekjaar geldt voor de peildatum van de leeftijd de aanvang van het kalenderjaar waarin het boekjaar eindigt.

De zelfstandigenaftrek voor niet starters mag niet meer verrekend worden met ander box 1 inkomen. Dus niet meer met positief inkomen uit loondienst of werkzaamheid. Gevolg kan zijn dat de zelfstandigenaftrek niet (geheel) kan worden verrekend met winst. Het niet verrekende bedrag aan zelfstandigenaftrek wordt dan maximaal 9 jaar vooruit gewenteld en kan aldus met positieve inkomsten uit de onderneming in de toekomst worden verrekend. Voor starters geldt deze beperking niet gedurende de periode dat men startersaftrek geniet (= maximaal drie jaar). De verrekening vindt plaats door een verhoging van de zelfstandigenaftrek in het verrekenjaar en wel tot maximaal het bedrag waarmee de winst de zelfstandigenaftrek overtreft. Als in het jaar van staking niet aan het uren criterium wordt voldaan zou in het beginsel ook geen verrekening kunnen plaatsvinden. Bij besluit is geregeld dat alleen in het geval van staking door overlijden de uren norm niet is gehaald, toch verrekening van “ongebruikte” zelfstandigen in het stakingsjaar mag plaatsvinden. (Overheid, 2016)

2.3.3 MKB-winstvrijstelling

MKB-winstvrijstelling voor zelfstandige ondernemers is als tegenhanger van de verlaging van het tarief van de vennootschapsbelasting in de BV sferen de zogenaamde MKB winstvrijstelling ingevoerd.

Ondernemers hoeven over 14% van hun winst geen belasting te betalen. Hierdoor is de heffing van inkomstenbelasting op winst verlaagd. Hoewel het belastingtarief niet wordt verlaagd, geeft het effect van deze nieuwe vrijstelling wel een feitelijk lagere belastingdruk. De vrijstelling geldt alleen voor de 'echte' ondernemer. Niet voor medegerechtigden, loongenieters en resultaatgenieters inclusief het rendabel maken van vermogen door uitponding. Voor de terbeschikkingstellers ex art. 3.91 (excl. uitponden) en art. 3.92 geldt een terbeschikkingsvrijstelling van ook 14%. Tot 1 januari 2010 moest tevens worden voldaan aan het urencriterium. Met ingang van 1 januari 2010 is deze voorwaarde vervallen. Ongeacht het aantal bestede uren verkrijgt de ondernemer nu MKB-winstvrijstelling (dus ook deeltijd ondernemers).

De vraag is of dit terecht is. Ook medegerechtigden en belastingplichtigen die inkomsten uit werkzaamheid en dergelijke hebben worden geconfronteerd met de wetswijzigingen die juist tot een hogere belastingdruk leiden (afschrijvingsbeperking). Zij moeten dus wel meer belasting gaan betalen maar krijgen geen compensatie in de vorm van tariefsverlaging. Tijdens de parlementaire behandeling is dan ook de vraag gesteld of er geen sprake is van strijd met het gelijkheidsbeginsel. Aangezien blijkens de rechtspraak dit beginsel ruim mag worden uitgelegd is de kans op succes in een procedure waarschijnlijk niet zo groot.

De vrijstelling geldt ook voor stakingswinst. Ook de afname van de FOR behoort tot de winst zodat ook daarop de MKB-winstvrijstelling van toepassing is. Tot 1 januari 2010 gold dat, indien in het stakingsjaar niet aan het urencriterium is voldaan, toch recht bestond op de MKB-winstvrijstelling in het geval de ondernemer van de vijf aan het stakingsjaar voorafgaande jaren minimaal drie jaren ondernemer is geweest en tevens gedurende die drie jaren aan het urencriterium heeft voldaan. Een bijzondere situatie is een zogenaamde langlopende liquidatie. Als de liquidatie van een onderneming zich bijvoorbeeld over twee jaar uitstrekt en de stakingsaftrek volledig in jaar 1 wordt genoten, is de MKB-winstvrijstelling toch zowel in jaar 1 als in jaar 2 van toepassing. Als de ondernemer aan de "drie uit vijf jaar eis" voldeed. In het tweede jaar wordt dan geacht dat toch de stakingsaftrek wordt genoten doch die in dat jaar nihil is en dat is voor de toepassing van de MKB-winstvrijstelling niet relevant. Voordat vrijstelling op de winst wordt toegepast moet deze eerst met de toevoeging aan oudedagsreserve, de zelfstandigenaftrek, meewerkaftrek, speur- en ontwikkelingsaftrek en stakingsaftrek (ondernemersaftrek) verlaagd worden. Uiteraard alleen als zij in het betreffende jaar zijn toegepast.

Voorbeeld Winst 2018 € 30.000 Zelfstandigenaftrek € 7.280 € 22.778 Af: MKB-winstvrijstelling 14% € 3.189 Belaste winst € 19.589 De vrijstelling pakt nadelig uit in jaren waarin een verlies is geleden. De MKB-vrijstelling verlaagt het bedrag dat als verlies kan worden verrekend.

Voorbeeld In 2017 is de winst vóór zelfstandigenaftrek € 100.000. U hebt recht op een zelfstandigenaftrek over 2017 van € 7.280. De winst na zelfstandigenaftrek is € 92.720. Er is in 2017 voldoende ruimte om de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek uit 2016 te verrekenen. Na het verrekenen blijft er een winst over van € 92.720 - € 2.280 = € 90.440. Het restant van uw niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek is nu € 0. (Belastingdienst, 2021)

2.3.4 Overgangsregeling

Overgangsregeling, afschaffing landbouwregeling Per 1-1-2018 is de landbouwregeling afgeschaft. De landbouwregeling kon voor sommige ondernemers gunstig uitpakken. Als er tot 1-1-2018 gebruik werd gemaakt van de landbouwregeling kon de btw van goederen en diensten niet worden afgetrokken. Landbouwonondernemers worden vanaf 1-1-2018 verplicht ondernemer voor de omzetbelasting. Met de overgangsregeling kan (voor een deel) de belastingdienst deze ondernemers tegemoetkomen om alsnog deze btw in aftrek te brengen. De btw kan in twee situaties worden teruggevraagd. De ondernemer heeft roerende of onroerende investeringsgoederen aangeschaft vóór 1 januari 2018 en heeft deze al in gebruik genomen of de ondernemer heeft geïnvesteerd in goederen of diensten in 2018, maar deze nog niet in gebruik genomen. (Vereniging Accountants en Belastingadviseurs, 2018)

2.3.5 Agrarische gronden met FAGOED/ASR

Fagoed is een beleggingsfonds in agrarisch onroerende zaken. Het fonds koopt landbouwgronden en geeft deze in erfpacht uit aan de verkoper. Het benodigde kapitaal wordt verstrekt door pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen die participeren in het Fagoed-fonds. Fagoed is een financieringsmogelijkheid voor landbouwgrond en een alternatief voor eigendom belast met hypotheek. Bij het gebruik van de Fagoed-variant heeft de ondernemer: - een lagere financieringslast in de aanvangsfase van zijn onderneming; - een betere liquiditeitspositie; - door het terugkooprecht om de twaalf jaar is er de mogelijkheid om zijn positie te herzien.

Bij vervreemding aan Fagoed ontvangt de ondernemer 70% van de vrije waarde van de grond. Als looptijd van het erfpachtcontract kan worden gekozen uit 27, 30, 33, 36 of 39 jaar. Het terugkooprecht heeft geleid tot commotie in de rechtspraak. Zo kwam de vraag aan de orde of er ook mocht worden afgeschreven op de erfpacht- en terugkooprechten. De rechter besliste dat bij de winstberekening niet alleen de waardedaling van het erfpachtrecht in aanmerking mag worden genomen, nu ook aan het terugkooprecht betekenis toekomt. De waarde van dit laatste recht is gelegen in de mogelijkheid voor een geïndexeerde prijs het land terug te kopen met een zich zonder twijfel in dezelfde richting als die prijs ontwikkelende pachtvrije waarde. De waarde van het terugkooprecht is aanvankelijk niet hoger dan het contant gemaakte bedrag van het toen te verwachten verschil tussen de terugkoopprijs en de (nimmer lagere) pachtvrije waarde. Naarmate het tijdstip waarop het recht van terugkoop nadert, stijgt tegenover de daling van de waarde van het erfpachtrecht die van het terugkooprecht. Op de rechten tezamen kan niet worden afgeschreven nu de gezamenlijke waarde niet lager zal zijn dan de geactiveerde waarde van de rechten. Er werd beslist dat de situatie overeenkomt met die waarin een geïndexeerde geldlening zou zijn aangegaan. De ondernemer handhaaft dus dan de boekwaarde van het land. Het bij de terugkoop te betalen bedrag wordt als schuld gepassiveerd en de daarin begrepen kosten worden eenmaal ten laste van de winst gebracht evenals de toename van de “terugkoopschuld” als gevolg van indexering.

Er is dus een keuzerecht: I) erfpachtrecht activeren maar niet afschrijven. De betaling aan Fagoed wordt aangemerkt als aanschafwaarde van de grond; II) Fagoed behandelen als een geïndexeerde geldlening. De indexering kan jaarlijks of driejaarlijks worden toegepast. Bij aankoop wordt het aan Fagoed te betalen bedrag als aflossing van de geldlening aangemerkt. De waardeverandering van de grond leek onder de landbouwwijstelling te vallen. Door de Belastingdienst is recent echter de stelling ingenomen dat, gelet op de structuur en de vormgeving, slechts sprake is van beperkt economisch eigendom in de gronden, zodat de landbouwwijstelling niet van toepassing is. Hieraan wordt meer aandacht besteed in paragraaf 5.3..

De tweede mogelijkheid geeft het meeste voordeel.

Men mag dus bij keuze voor de indexeringsvariant niet alleen de jaarlijkse canon ten laste van de winst brengen maar ook de indexering. Wel moet men in het oog houden dat de geïndexeerde schuld nooit hoger mag worden dan de vrije waarde van de grond zelf. Zou deze waarde dalen beneden de geïndexeerde schuld, dan moet in beginsel belaste vrijval plaatsvinden.

ASR (voorheen Fortis) kent “agrarische grondfinanciering”. Dit is aanwezig naast diverse andere financieringsvormen. Bij agrarische grondfinanciering betaalt ASR een bepaald bedrag voor de verwerving van de grond waarna de zittende agrariër de grond in erfpacht houdt o.b.v. een langdurig contract. Dezelfde agrariër behoudt tevens het recht om bij einde van de erfpachttermijn de volledige eigendom terug te kopen voor minder dan 100% van de vrije waarde. Als ASR bijvoorbeeld 60% van de vrije waarde betaalt, wordt de canon 2% en wordt de terugkoopprijs 90% van de alsdan geldende vrije verkoopwaarde. Maar bij bijvoorbeeld 80% financieren, bedraagt de canon 3% en de terugkoopprijs

80%. Bijvoorbeeld: stel op dit moment bedraagt de vrije verkoopwaarde van grond € 50.000 per ha. Bij deelname aan agrarische grondfinanciering betaalt ASR 60% oftewel € 30.000 per ha aan de verkoper (die dus extra financiële middelen verkrijgt), de verkoper betaalt daarna een canon van € 600 per ha (= 2% x 30.000). Bij einde van het contract kan terugkoop plaatsvinden voor 90% van de op dat moment geldende vrije verkoopwaarde. Ook in deze structuur stelt de Belastingdienst zich op het standpunt dat de “eigenaar” slechts gerechtigd is in 10% van de meerwaarde en hij dus niet gerechtigd is in alle of nagenoeg alle meerwaarde en dus de landbouwwijstelling niet van toepassing kan zijn.

Nu de betreffende agrariër (evenals bij een Fagoed structuur) een economisch belang bij de gronden blijft houden doordat hij het recht heeft voor minder dan 100% van de vrije waarde terug te kopen, kan ook een dergelijke structuur fiscaal worden verwerkt als het aangaan van een financieringsstructuur. Derhalve geen fiscale afrekening als zou er verkocht zijn. Het door ASR betaalde bedrag op de balans opvoeren als schuld (maar die niet indexeren).

Onduidelijkheden bij Fagoed

Een vraag die onder andere nog openstaat is of de ondernemer die zijn grond verkoopt nadat hij dit heeft teruggekocht van Fagoed of ASR, op de volledig behaalde boekwinst de landbouwwijstelling kan toepassen. Over het antwoord op deze vraag verschillen de adviseurs en de belastingdienst van mening. In een zaak waarin de ondernemer gekozen had voor methode 2, heeft de belastingrechter onlangs beslist dat de ondernemer slechts op een deel van zijn winst de landbouwwijstelling mag toepassen. De rechter gaf ook aan dat als de ondernemer het iets anders had aangepakt, zijn gehele winst onder landbouwwijstelling was gevallen. Met deze laatste opmerking is de belastingdienst het overigens niet eens. In de visie van de belastingdienst zal er altijd een gedeelte van de winst niet onder de landbouwwijstelling vallen en belast zijn. Dat is het bedrag gelijk aan het totaal van de indexaties dat in de loop der jaren van de winst is afgetrokken. Nu is er een ondernemer die het inderdaad iets anders heeft aangepakt en die zijn voormalige “Fagoedgrond” verkocht heeft. Hij past de landbouwwijstelling toe op de gehele winst. Deze zaak ligt nu ter beoordeling van de belastingrechter. Het zal nog even duren voordat hier duidelijkheid komt. De VLB zal de ondernemer hierbij begeleiden. Erfpachtfinanciering is en blijft een interessante financieringsmogelijkheid. Alleen is op sommige punten de fiscale behandeling nog niet helemaal zeker vanwege verschillen van inzicht tussen de advieswereld en de belastingdienst. (Vereniging van Accountants en Belastingadviseurs, 2018)

2.3.6 Afrekenen van de stakingswinst bij verplaatsing naar het buitenland

Sinds mei 1998 exploiteert een melkveehouderij in Nederland in maatschapsverband. In 2000 wordt het aandeel melkquotum, de veestapel, de gronden, de bedrijfsgebouwen, en overige onroerende zaken ingebracht in een BV. De ondernemer bedingt ter zake van de inbreng in de BV een winstrecht en een lijfrecht bij de BV. Vervolgens pacht de ondernemer in april 2000 melkquotum en gronden in Duitsland en koopt eveneens in Duitsland een boerderij. Vervolgens wordt de Nederlandse boerderij, de melkquota en de landbouwgronden verkocht aan derden. Op 1 augustus 2000 sluiten de ondernemers en de BV een maatschapscontract. Op 5 mei 2002 wordt het maatschapscontract in schriftelijke vorm opgemaakt.

	Nederland	Duitsland
<u>Eigendom</u>		
Land	27 Ha	6 Ha
<u>Pachtland</u>	4 Ha	95 Ha
<u>Vee</u>	100 varkens 40 melkkoeien	— 140 melkkoeien
<u>Quota</u>	320.000 kg melk	1.000.000 kg melk
<u>Vet referentie</u>	4,16% vet	3,91% vet
<u>Financiering</u>	vreemd vermogen bank	geen*

De vraag is of bij het staken van de onderneming in Nederland belast is met stakingswinst. Of dat er sprake is van verplaatsing van de melkveehouderij met behoud van identiteit van Nederland naar Duitsland.

De Hoge raad oordeelde dat de onderneming een verandering van identiteit was ondergegaan omdat de omvang van het Duitse melkveebedrijf vele malen groter was dan het melkveebedrijf in Nederland. Op de vraag wanneer in een onderneming wordt gestaakt zijn de volgende criteria van belang:

1. De aard van het product (veranderd)
2. De wijze waarop en de middelen waarmee het product wordt vervaardigd
3. Het wettelijk kader dat geldt voor de bedrijfsuitoefening en de mate waarin dit wordt gehandhaafd
4. De voor de onderneming relevante marktomstandigheden.

Deze factoren moeten gezamenlijk en in onderling verband met elkaar worden beschouwd teneinde te beoordelen of de identiteit van de onderneming is gewijzigd.

De rechtbank oordeelde dat er sprake is van verplaatsing omdat de werkelijke aard van het product niet veranderd. Het tegendeel van het hof dat er sprake is van een veranderde identiteit is ongegrond verklaard. (Hoge Raad, 2017)

2.3.7 Vorming van HIR bij gedeeltelijke staking

Een ondernemer beëindigt een gedeelte van zijn onderneming. Over de daarmee behaalde boekwinst moet hij afrekenen. De doorschuiffaciliteit kan hij niet benutten omdat er geen sprake is van volledige staking. Ook kan hij geen herinvesteringsreserve vormen, zo oordeelt Hof Den Bosch. De zaak gaat als volgt³⁰. Een agrariër houdt zich bezig met pluimvee, een gevogeltefokkerij, paarden en akkerbouw. Hij verkoopt zijn pluimveebedrijf en wil herinvesteren in de paardentak. Bij de aangifte IB/PVV 2012 vormt hij voor de boekwinst bij verkoop van het pluimveebedrijf en de pluimveerechten (€ 632.263) een herinvesteringsreserve (HIR). De inspecteur weigert de vorming van de HIR. Omdat de rechtbank het beroep ongegrond heeft verklaard gaat de agrariër in hoger beroep bij het hof. Het hof moet twee vragen beantwoorden: 1. Kan voor de boekwinst een HIR worden gevormd? 2. Kan de doorschuifregeling van artikel 3.64 Wet IB 2001 worden toegepast? De eerste vraag beantwoordt het hof ontkennend. De agrariër wil de verkoopopbrengst investeren in de paardentak. Volgens het hof is het vormen van een HIR alleen mogelijk als die paardentak één objectieve onderneming vormt met de gestaakte activiteiten. Daar was gelet op de omvang van de paardentak geen sprake van. Ook de tweede vraag beantwoordt het hof ontkennend. De doorschuiffaciliteit kan alleen worden toegepast bij algehele staking van de onderneming en dat is hier niet het geval. (Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 2018)

2.3.8 Winst van Landbouwgrond Doteren aan HIR

Belaste winst op landbouwgrond doteren aan HIR³⁸ Een maatschap exploiteert een akkerbouwonderneming. In 2000 is er in verband met de verkoop van de akkerbouwgrond door een van de ondernemers contact geweest met verschillende projectontwikkelaars. Op 5 juli 2004 heeft de maatschap de grond laten taxeren voor een minimale waarde in verband met een mogelijke overdracht van de grond aan drie kinderen. De overeenkomst taxatieonderzoek is ondertekend, hierin zijn (o.a.) of er recentelijk biedingen zijn uitgebracht ontkennend door de maatschap beantwoord. Voorwaarde van de overeenkomst taxatieonderzoek is dat de overeenkomst nietig wordt verklaard wanneer de vragen onjuist of onvolledig zijn beantwoord. In december 2004 is een perceel aan de kinderen verkocht. Het perceel is bij akte van levering op 11 april 2005 geleverd. De inspecteur heeft de verkoopprijs van het perceel gecorrigeerd. In het geschil is of de inspecteur is gebonden aan de waarde vaststelling in de overeenkomst en, en zo nee of de boekwinst, gedoteerd kan worden aan de HIR. Het hof stelt hierbij dat na een correctie van de waarde van de landbouwgrond de boekwinst gedoteerd kan worden aan de HIR. (Hoge Raad, 2016)

Voorbeeld bij verkoop nabetalingsrecht vordering aftrekbaar van de winst. Belanghebbende, X, is akkerbouwer en verkoopt in januari 2000 bijna 25 ha landbouwgrond aan een projectontwikkelaar. Partijen komen een nabetalingsregeling overeen, waardoor X een extra betaling krijgt als de grond de bestemming woningbouw krijgt. In maart 2003 sluit X met de inspecteur een vaststellingsovereenkomst die inhoudt dat de bestemmingswijzigingswinst niet wordt belast, tenzij de grond binnen 72 maanden na het sluiten van de koop niet meer wordt gebruikt in zijn landbouwonderneming. De landbouwgrond is in periode van 72 maanden steeds gebruikt binnen de landbouwonderneming van X. X rekent de direct genoten koopsom (€ 1.417.326) en de contante waarde van het nabetalingsrecht (€ 1.570.860) tot zijn winst van het boekjaar 1999/2000. Hierop is de oude – tot 27 juni 2000 geldende – landbouwvrijstelling toegepast. Het nabetalingsrecht is als vordering geactiveerd en in latere jaren door oprenting verhoogd. Deze oprenting valt niet onder de landbouwvrijstelling. In 2010 wil X de vordering vanwege de kredietcrisis geheel afwaarderen ten laste van de winst. Volgens de inspecteur is afwaardering slechts toegestaan voor het eerder tot de winst gerekende deel. Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelt dat de contante waarde van het nabetalingsrecht niet ten laste van de winst mag komen. Dit vloeit voort uit de vaststellingsovereenkomst waarin is vastgelegd dat op het resultaat van de verkooptransactie de regels van de oude landbouwvrijstelling van toepassing zijn. X gaat in cassatie. De Hoge Raad oordeelt dat de vaststellingsovereenkomst een lezing toelaat die inhoudt dat, anders dan X betoogt, de strekking van die overeenkomst niet is beperkt tot het geven van invulling aan het ‘waarschijnlijk binnenkort’-criterium. De uitlegging van de vaststellingsovereenkomst door het hof is feitelijk van aard en niet onbegrijpelijk. X stelt ook vergeefs dat de uitlegging van de vaststellingsovereenkomst door het hof in strijd is met het arrest HR 17 juni 2016, nr. 15/02054, BNB 2016/180, V-N 2016/32.9. Uit dat arrest vloeit namelijk niet zonder meer voort dat op de waardevermindering van het nabetalingsrecht de regels van de nieuwe landbouwvrijstelling van toepassing zijn zoals die sinds 27 juni 2000 gelden. Het beroep van X is ook voor het overige ongegrond (Hoge Raad, 2016)

2.3.9 Omzetbelasting bij Uitbreng uit een samenwerkingsverband

Vrijstelling bij 'uitbreng' uit een samenwerkingsverband (15.1.f. WBR) Onder voorwaarden geldt er een vrijstelling voor de inbreng van onroerende zaken in een samenwerkingsverband (15.1.e. WBR). Indien echter een samenwerkingsverband wordt ontbonden en er onroerende zaken bij betrokken zijn dan moet er toch iets met die onroerende zaken na de ontbinding gebeuren. Indien de onroerende zaak na de ontbinding wordt toegedeeld aan de vennoot, die de onroerende zaak ook in de onderneming ingebracht heeft, is er een vrijstelling van toepassing: de betreffende vennoot krijgt de door hem ingebrachte onroerende zaak terug en hoeft over deze verkrijging geen overdrachtsbelasting te betalen.

Indien de onroerende zaak echter door een andere vennoot wordt verkregen, is deze in beginsel over de volledige waarde overdrachtsbelasting verschuldigd. Blijkens de wettekst (15.1.f. WBR) is de vrijstelling bij de verkrijging door de oorspronkelijke inbrenger alleen van toepassing, indien bij de inbreng destijds een beroep is gedaan op het bepaalde in 15.1.e. WBR.

Voorbeeld Oom en neef zijn een samenwerkingsverband aangegaan en oom heeft zijn onderneming inclusief onroerende zaken ingebracht. Op deze inbreng is de vrijstelling van 15.1.e. WBR van toepassing. Na vijf jaar blijkt de samenwerking geen succes en besloten wordt de samenwerking te beëindigen. De door de oom ingebrachte onroerende zaken worden weer aan hem toegedeeld. De verkrijging is voor oom vrijgesteld van overdrachtsbelasting. Indien daarentegen de onroerende zaken aan de neef zouden zijn toegedeeld, zou de neef over de volledige waarde overdrachtsbelasting dienen te betalen.

In de praktijk is gebleken dat de Belastingdienst in de volgende situatie ook een vrijstelling verleent. A en B zijn in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. A heeft zijn onderneming ingebracht in een maatschap met B. Het huwelijk tussen A en B wordt door echtscheiding ontbonden. B zet de onderneming voort. De rechtstreekse toedeling van de onderneming aan B levert geen belaste verkrijging op. (Rechtbank Noord-Nederland, 2018)

2.3.10 Zonnepanelen en Windmolens

Wanneer er zonnepanelen of kleine windturbines worden geplaatst, wordt de eigenaar vanzelf ondernemer voor de omzetbelasting mits er de intentie is om energie terug te leveren. En heeft dus ook het recht verkregen om de voorbelasting terug te vragen op de installatie. (Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 2017)

2.3.11 Afschrijfbepierking op aanhorigheden

Afschrijfbepierking op aanhorigheden landbouw De afschrijvingsbepierking ziet niet alleen op het gebouw zelf en de ondergrond daarvan, maar ook op de aanhorigheden van een gebouw. Het is voor de dagelijkse praktijk van belang wat onder een aanhorigheid dient te worden begrepen. Bij de totstandkoming van de wet is dit niet verder uitgekristalliseerd. Voor het begrip 'aanhorigheid' is bepalend of het object hoort bij het gebouw, daarbij in gebruik is en daaraan dienstbaar is (zie HR 16 juli 1993, nr. 29.174, BNB 1993/281). Fysieke verbondenheid is daarbij niet noodzakelijk. Volgens P.J.J.M. Denissen, 'Wat is een gebouw in de zin van art. 3.30a, Wet IB 2001', geldt voor aanhorigheden dat zij niet behoren tot het gebouw indien die aanhorigheden dienstbaar zijn aan het productieproces en niet aan het gebouw zelf. De belastingdienst neemt het standpunt in dat mestsilo's, sleufsilo's en mestplaat aangemerkt dienen te worden als aanhorigheden van het gebouw en dus als zodanig meegenomen moeten worden bij de toepassing van art. 3.30a Wet IB 2001. Inmiddels is de belastingdienst in een drietal procedures in het gelijk gesteld en daarna is hoger beroep ingesteld. 27 als de belastingdienst in het gelijk gesteld wordt zullen de correcties in deze pas plaatsvinden met ingang van het jaar waarin de eindbeslissing is gevallen. (Parket bij de Hoge Raad, 2019)

3. Knowledge gap

In dit hoofdstuk wordt het handelingsvraagstuk benoemd. Zoals eerder benoemd is het voor de Aeres Hogeschool van belang dat studenten zich na het volgend van de Minor Accountancy zich tot een hoger niveau hebben ontwikkeld zodat ze zich zo goed mogelijk kunnen inzetten in het werkveld. De Aeres Hogeschool heeft hiervoor lesmateriaal aangeboden waarmee de student zich kan voorbereiden. De Syllabus Agrarisch recht is een van die leermiddelen. Het is nog niet bekend of de studenten de Syllabus op de huidige manier goed gebruiken en of deze een meerwaarde biedt voor de ontwikkeling van de student. Om dit te kunnen beoordelen worden er vragen gesteld aan de student door middel van een enquête. Na de uitslag van de enquête wordt getoetst in het programma SPSS met de Chi-kwadraat toets of de syllabus inderdaad meerwaarde biedt en of deze op de juiste manier wordt gepresenteerd.

4. Hoofdvragen en Deelvragen.

In dit hoofdstuk worden de hoofdvragen en de deelvragen weergegeven. Het doel is om door middel van de deelvragen de hoofdvraag te kunnen beantwoorden.

Hoofdvraag

Biedt de Syllabus 'Agrarisch fiscaal recht' (hierna: Syllabus) meerwaarde binnen de leerdoelen van de minor Accountancy?

Deelvragen

- Hoe kun je binnen de leerdoelen de Syllabus beter benutten?
- Wat vinden studenten van de Syllabus ?
- op welke wijze gebruiken studenten de Syllabus ?
- Hoe gebruiken docenten de Syllabus in hun lessen?
- In hoeverre vergroot de Syllabus de fiscale kennis van de student minor accountancy?
- Sluiten de leerdoelen van de minor accountancy aan op de Syllabus ?

5. Doelstelling

Het doel is om erachter te komen hoe studenten de syllabus hebben ervaren en of het aansluit bij de leerdoelen van de student zelf. Door erachter te komen of de student uiteindelijk tevreden is met zijn behaalde resultaten kan de Aeres Hogeschool inzien of er eventueel meer of minder aandacht moet worden geschonken aan deze syllabus in de Minor Accountancy.

7. Planning uitvoering onderzoek.

In dit hoofdstuk wordt de planning en de uitvoering van het vooronderzoek weergegeven.

Activiteit	Startdatum	Einddatum	Deadline
Vooronderzoek	1-11-2020		
Vooronderzoek en Feedback	26-4-2021		
Enquête versturen naar studenten	26-4-2021		
Verwerken van resultaten enquête	28-4-2021		
Afstudeerwerkstuk	3-5-2021		

In bovenstaande grafiek is de planning weergegeven van het onderzoek. Het schrijven van het vooronderzoek is begonnen op 1 november 2020. Verwacht wordt dat de eerste versie vooronderzoek op 1 april 2021 klaar is om ingeleverd te worden om vervolgens te worden voorzien van feedback door de eerste beoordelaar dhr. E. Hassink. Als het vooronderzoek is goedgekeurd wordt de enquête verspreid onder studenten die de minor Accountancy volgen in het jaar 2021 en oud studenten die de Minor Accountancy hebben gevolgd. De verwachting is dat de resultaten van deze enquête rond 1 mei 2021 binnen zijn. Wanneer de resultaten binnen zijn worden deze verwerkt om de deelvragen te beantwoorden. Wanneer de deelvragen zijn beantwoord kan ook de hoofdvraag worden beantwoord.

8. Competenties.

In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke competenties ik wil ontwikkelen. De competenties die ik wil ontwikkelen zijn innoveren, onderzoeken en organiseren.

Innoveren

Door methodes toe te passen die in de praktijk bruikbaar en haalbaar zijn. Zodat het totale onderzoek een goede strategie heeft.

Onderzoeken

Door de resultaten van het onderzoek te bundelen en te verwerken om vervolgens concrete conclusies te trekken.

Duurzaam Handelen

Door efficiënt te werk te gaan om een goed onderzoek te leveren. Waardoor de hoofdvraag beantwoord wordt. De probleemeigenaar krijgt dan voldoende inzicht om vervolgens ook hierna te handelen.

10. Discussie

In dit hoofdstuk worden de gekozen aanpak en resultaten bediscussieerd.

De doelstelling van het onderzoek is om erachter te komen hoe de studenten de syllabus hebben ervaren en of deze aansluit bij de leerdoelen van de student. In de bijlage zijn de resultaten van de enquête weergegeven de vragen die significant toetsen of de vraag of de studenten de syllabus ook daadwerkelijk nuttig ondervonden.

Het doel is om erachter te komen hoe studenten de syllabus hebben ervaren en of het aansluit bij de leerdoelen van de student zelf. Door erachter te komen of de student uiteindelijk tevreden is met zijn behaalde resultaten kan de Aeres Hogeschool inzien of er eventueel meer of minder aandacht moet worden geschonken aan deze syllabus in de Minor Accountancy.

10.1 Aanpak

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier de hoofdvragen en deelvragen worden beantwoord. Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zullen eerst de deelvragen moeten worden beantwoord. Door middel van vragen in een enquête (zie bijlage 1 enquêtevragen) zullen (oud) studenten van de minor Accountancy geïnterviewd. Er worden meerkeuze vragen gesteld. De resultaten van de enquête zijn getoetst met het programma SPSS op significantie. De uitkomst van deze resultaten zijn verwerkt in een tabel (bijlage 2. Resultaten enquête). De resultaten worden toegelicht in hoofdstuk 10.2

11. Resultaten

De resultaten van de enquête zijn weergegeven in bijlage 2. Resultaten Enquête. De vragen met een P-waarde onder de 0,05 zijn significant de met een P- waarde van 0,05 of hoger zijn niet significant.

In tabel 1 “significant getoetste vragen” worden de vragen weergegeven die significant zijn. In tabel 2 “niet significant getoetste vragen” worden de vragen weergegeven die niet significant zijn.

Stelling	p-waarde
1. Ik heb de Syllabus Agrarisch Belastingrecht gebruikt om mij voor te bereiden op het examen.	0,014
2. Ik vind dat de Syllabus Agrarisch Belastingrecht een meerwaarde bied voor de minor Accountancy	0,048
4. De Syllabus Agrarisch Belastingrecht heeft mijn kennis over fiscale onderwerpen verbeterd	0,033
6. De docenten presenteren de Syllabus Agrarisch Belastingrecht op de juiste manier	0,036
8. Als ik vragen heb over de Syllabus Agrarisch Belastingrecht wordt mij dat goed uitgelegd door de betreffende docent	0,026
10. H2. Personeel. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	0,019
12. H2. Personeel. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	0,003
13. H3. Start van de onderneming. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	0,006
14. H3. Start van de onderneming. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit onderwerp	0,033
15. H3. Start van de onderneming. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	0,048
16. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	0,010
17. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit onderwerp.	0,017
18. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	0,008
19. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf)	0,033
22. H6. Fosfaatrechten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf) herken ik dit onderwerp.	0,014
23. H6. Fosfaatrechten. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp.	0,033
29. Ik ken de volle naam van VAMIL KIA MIA WASO HIR DIB en kan uitleggen wanneer deze worden toegepast en met welke percentages	0,0159
30. Ik snap wat de Landbouwwijstelling inhoud en weet wanneer ik deze toepas	0,0311
33. Ik weet welke belastingen er worden toegepast bij een bedrijfsoverdracht	0,0435
34. Ik weet welke methoden er zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan.	0,0311
35. Ik ken het verschil tussen staking en gedeelte staking	0,0423
37. Ik snap wat er bedoeld wordt met BOR	0,0231

Tabel 1 Significant getoetste vragen

Uit tabel 1 is te lezen dat de studenten die de syllabus hebben gebruikt voor om zich voor te bereiden op het examen de syllabus ook significant nuttig ondervonden en dat deze zeker een meerwaarde bied voor de minor accountancy. Ook vinden de studenten dat de syllabus hun kennis over de fiscale onderwerpen die worden behandeld in de syllabus hebben verbeterd. Uit de enquête blijkt dat de docenten de syllabus op de juiste manier presenteren en dn deze goed wordt uitgelegd door de betreffende docent. De studenten vinden dat ze na het bestuderen van de hoofdstukken 2, 3, 4,5 en 6 ze beter mee kunnen praten over de fiscale aspecten die bij deze desbetreffende hoofdstukken komen kijken. De syllabus heeft de studenten meer kennis gegeven over verschillende ondernemers faciliteiten. En ze weten na het bestuderen wat de landbouwwijstelling inhoud. De studenten weten wanneer de landbouwwijstelling moet worden toegepast en welke belastingen er worden toegepast bij een bedrijfsoverdracht. Na het bestuderen van de syllabus snappen de studenten ook welke methoden er zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan, weten ze wat er bedoeld wordt met de BOR. En wat het verschil is tussen staking en gedeeltelijke staking.

Stelling	p-waarde
3. Ik gebruik de Syllabus Agrarisch Belastingrecht ook voor andere doeleinden (bijv. op stage/thuisbedrijf)	0,054
5. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch belastingrecht sluiten aan op wat ik zelf wou leren	0,036
7. De onderwerpen uit de Syllabus Agrarisch Belastingrecht kan ik goed begrijpen	0,089
9. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch Belastingrecht spraken mij aan.	0,062
20. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	0,089
21. H6. Fosfaatrechten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	0,089
26. Ik weet wanneer ik fiscaalpartner ben	0,052
27. Ik snap hoe ik vermogensetikettering toe pas.	0,0726
28. Ik kan uitleggen hoe en waarom er wordt afgeschreven op een bepaald bedrijfsmiddel	0,0783
31. Ik weet wat er bedoeld wordt met pachtersvoordeel	0,0915
32. Ik ken de verschillende varianten van de ondernemersaftrek en weet wat de voorwaarden hier van zijn om ze toe te passen	0,0602
36. Ik weet wanneer ik de FOR mag toepassen en wanneer deze betaald moet worden.	0,0602
38. Ik ken de voortzettingseis bij Erf- en Schenkbelasting	0,0539

Tabel 2 Niet significant getoetste vragen

Uit de niet significante vragen van de enquête (zie tabel 2) blijkt dat de syllabus agrarisch belastingrecht niet voor andere doeleinden bijv. op stage of op het thuisbedrijf wordt gebruikt. Ook vinden de studenten dat de syllabus niet aansluit op wat ze zelf wouden leren. En vonden ze dat de onderwerpen in eerste instantie niet goed waren te begrijpen.

12. Conclusies

In dit hoofdstuk worden de hoofdvraag en de deelvragen beantwoord.

Hoofdvraag

Biedt de Syllabus 'Agrarisch fiscaal recht' meerwaarde binnen de leerdoelen van de minor Accountancy?

De Syllabus 'Agrarisch fiscaal recht' biedt zeker een meerwaarde voor de minor accountancy omdat deze de fiscale kennis van de studenten verbreed.

Deelvragen

- **Hoe kun je binnen de leerdoelen de Syllabus beter benutten?**

De syllabus is in eerste instantie niet voor iedereen goed te begrijpen. De Syllabus zou in de toekomst nog verder kunnen worden ontwikkeld zodat deze in eerste instantie beter te begrijpen valt.

- **Wat vinden studenten van de Syllabus ?**

Uit de enquête blijkt dat de studenten die de syllabus nuttig vinden hun fiscale kennis hebben verbreed na het bestuderen van de syllabus. Maar ze vinden de syllabus in eerste instantie niet goed te begrijpen.

- **op welke wijze gebruiken studenten de Syllabus ?**

De studenten gebruiken de syllabus vaak alleen om zich voor te bereiden op het examen. De studenten gebruiken deze niet voor andere doeleinden bijv op het thuis bedrijf of op stage.

- **Hoe gebruiken docenten de Syllabus in hun lessen?**

Uit de resultaten blijkt dat de docenten de syllabus goed presenteren. En dat deze goed wordt uitgelegd.

- **In hoeverre vergroot de Syllabus de fiscale kennis van de student minor accountancy?**

Op veel onderwerpen hebben de studenten hun fiscale kennis verbreed. Echter op sommige onderdelen zou nog wat extra aandacht moeten worden besteedt.

- **Sluiten de leerdoelen van de minor accountancy aan op de Syllabus ?**

Uit de enquête blijkt dat de studenten die de syllabus nuttig vonden er geen significant verband was met de leerdoelen van de minor accountancy.

13. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de aanbevelingen besproken. De syllabus agrarisch fiscaal recht bied een meerwaarde voor de minor accountancy. Er is significant getoetst of de studenten hun kennis hebben verbreed. Sommige hoofdstukken spreken de studenten waarschijnlijk niet aan dit zou kunnen komen omdat de syllabus vrij lang en taai van stof is. In de toekomst zou men de syllabus didactisch aantrekkelijker kunnen maken om te lezen. Ook het behandelen van de onderwerpen waarop de studenten niet significant toetsen zou meer aandacht aan kunnen worden besteed.

Bibliografie

Belastingdienst. (2021, 1 1). *Niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek*. Opgehaald van

- [1] „Boekhouden geboekstaafd 1; 12e druk, H. Fuchs, ISBN 978 9001 81898 2,” Noordhoff Uitgevers B.V., 2020.
- [2] „Boekhouden geboekstaafd 1 Opgaven ;12e druk H. Fuchs, ISBN 978 9001 82053 4,” in *Boekhouden geboekstaafd 1 Opgaven ;12e druk H. Fuchs, ISBN 978 9001 82053 4*, Noordhoff Uitgevers B.V., 2020.
- [3] RVO, „Rijksdienst voor Ondernemend Nederland,,” 2020. <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest>.
- [4] W. Kluwer, 2020. <https://www.navigator.nl/>.
- [5] Rechtbank Gelderland, „Uitspraken,” 18 06 2018. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2018:2864>.
- [6] Hoge Raad, „De rechtspraak,” 12 9 2008. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2008:BB0449>.
- [7] Overheid, „Regeling,” 22 1 2016. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037558/2016-01-22>.
- [8] Vereniging Accountants en Belastingadviseurs, „VLB,” 2018. <https://vlb.nl/wp-content/uploads/2019/07/Herziening-ob-op-voorraden-dieren-en-agrarische-producten.Q12018.pdf>.
- [9] Vereniging van Accountants en Belastingadviseurs, 26 9 2018. <https://vlb.nl/erfpachtfinanciering-fiscaal-nog-steeds-niet-helemaal-duidelijk/>.
- [10] Hoge Raad, „De Rechtspraak,” 10 2 2017. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2017:202>.
- [11] Gerechtshof 's-Hertogenbosch, „De Rechtspraak,” 18 5 2018. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2018:2192>.
- [12] Hoge Raad, „De Rechtspraak,” 16 9 2016. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2016:2081>.
- [13] Hoge Raad, „De Rechtspraak,” 17 6 2016. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2016:1201>.
- [14] Rechtbank Noord-Nederland, „De Rechtspraak,” 10 7 2018. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2018:2629>.
- [15] Gerechtshof 's-Hertogenbosch, „De Rechtspraak,” 4 5 2017. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2017:1876>.
- [16] Parket bij de Hoge Raad, „De Rechtspraak,” 29 10 2019. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:PHR:2019:1096>.
- [17] Belastingdienst, „Niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek,” 1 1 2021. https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/winst/inkomstenbelasting/inkomstenbelasting_voor_ondernemers/ondernemersaftrek/zelfstandigenaftrek1/verrekenen_niet_gerealiseerde_zelfstandigenaftrek.

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/wi>

nst/inkomstenbelasting/inkomstenbelasting_voor_ondernemers/ondernemersaftrek/zelfstandigenaftrek1/verrekenen_niet_gerealiseerde_zelfstandigenaftrek

Boekhouden geboekstaafd 1 Opgaven ;12e druk H. Fuchs, ISBN 978 9001 82053 4. (2020). In H. Fuchs, *Boekhouden geboekstaafd 1 Opgaven ;12e druk H. Fuchs, ISBN 978 9001 82053 4*. Noordhoff Uitgevers B.V.

Boekhouden geboekstaafd 1; 12e druk, H. Fuchs, ISBN 978 9001 81898 2. (2020). In H. Fuchs. Noordhoff Uitgevers B.V.

Gerechtshof 's-Hertogenbosch. (2017, 5 4). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2017:1876>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch. (2018, 5 18). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2018:2192>

Hoge Raad. (2008, 9 12). *De rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2008:BB0449>

Hoge Raad. (2016, 9 16). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2016:2081>

Hoge Raad. (2016, 6 17). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2016:1201>

Hoge Raad. (2017, 2 10). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2017:202>

Kluwer, W. (2020). Opgehaald van <https://www.navigator.nl/>: <https://www.navigator.nl/>

Overheid. (2016, 1 22). *Regeling*. Opgehaald van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037558/2016-01-22>

Parket bij de Hoge Raad. (2019, 10 29). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:PHR:2019:1096>

Rechtbank Gelderland. (2018, 06 18). *Uitspraken*. Opgehaald van De Rechtspraak: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2018:2864>

Rechtbank Noord-Nederland. (2018, 7 10). *De Rechtspraak*. Opgehaald van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2018:2629>

RVO. (2020). *Rijksdienst voor Ondernemend Nederland*. . Opgehaald van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. : <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest>

Vereniging Accountants en Belastingadviseurs. (2018). *VLB*. Opgehaald van <https://vlb.nl/wp-content/uploads/2019/07/Herziening-ob-op-voorraden-dieren-en-agrarische-producten.Q12018.pdf>

Vereniging van Accountants en Belastingadviseurs. (2018, 9 26). Opgehaald van <https://vlb.nl/erfpachtfinanciering-fiscaal-nog-steeds-niet-helemaal-duidelijk/>

Bijlagen

Bijlage 1. Enquêtevragen

Kunt u per voordeel aangeven hoe belangrijk deze wordt geacht voor de toegevoegde waarde van het systeem?		
Ik vind Syllabus Agrarisch belastingrecht nuttig	Eens	Oneens
Ik heb de Syllabus Agrarisch belastingrecht gebruikt om mij voor te bereiden op het examen	Eens	Oneens
Ik vind dat de syllabus Agrarisch belastingrecht een meerwaarde biedt voor de minor Accountancy	Eens	Oneens
Ik gebruik de syllabus Agrarisch belastingrecht ook voor andere doeleinden (bijv. op stage)	Eens	Oneens
De syllabus Agrarisch belastingrecht heeft mijn kennis over fiscale onderwerpen verbeterd	Eens	Oneens
De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch belastingrecht sluiten aan op wat ik zelf wil leren	Eens	Oneens
De docenten presenteren de Syllabus Agrarisch belastingrecht op de juiste manier	Eens	Oneens
De onderwerpen uit de Syllabus Agrarisch belastingrecht kan ik goed begrijpen.	Eens	Oneens
Als ik vragen heb over de Syllabus Agrarisch belastingrecht wordt mij dat goed uitgelegd door de betreffende docent.	Eens	Oneens
De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch belastingrecht spreken mij aan.	Ja	Nee

Kunt u per hoofdstuk een beoordeling geven?		
H 2. Personeel		
De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	Eens	Oneens
Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik mis een specifiek onderwerp in dit hoofdstuk (indien eens, wilt u dan kort aangeven welk onderwerp)	Eens	Oneens
H 3. Start van de onderneming		
De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	Eens	Oneens
Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik mis een specifiek onderwerp in dit hoofdstuk (indien eens wilt u dan kort aangeven welk onderwerp)	Eens	Oneens
H 4. Balans en ondernemersfaciliteiten		
De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	Eens	Oneens
Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik mis een specifiek onderwerp in dit hoofdstuk (indien eens wilt u dan kort aangeven welk onderwerp)	Eens	Oneens
H 5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop		
De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	Eens	Oneens
Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik mis een specifiek onderwerp in dit hoofdstuk (indien eens wilt u dan kort aangeven welk onderwerp)	Eens	Oneens

H 6. Fosfaatrechten		
De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	Eens	Oneens
Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	Eens	Oneens
Ik mis een specifiek onderwerp in dit hoofdstuk (indien eens wilt u dan kort aangeven welk onderwerp)	Eens	Oneens
Kunt u beschrijven welke hoofdstukken voor u het meest interessant waren en waarom?		
Wat zou u veranderen om de Cursus Agrarisch Fiscaal recht in de toekomst te verbeteren?		

Beantwoord met Ja/Nee		
Ik snap wat het boxensysteem (box1, box2 box3) inhoud	Ja	Nee
Ik weet het verschil tussen ondernemer en onderneming	Ja	Nee
Ik weet wanneer ik fiscaalpartner ben	Ja	Nee
Ik snap hoe ik vermogensetikettering toe pas.	Ja	Nee
Ik kan uitleggen hoe en waarom er wordt afgeschreven op een bepaald bedrijfsmiddel.	Ja	Nee
Ik ken de volle naam van VAMIL KIA MIA WASO HIR DIB en kan uitleggen wanneer deze kunnen worden toegepast en met welke percentages.	Ja	Nee
Ik snap wat de Landbouwwijziging inhoudt en weet wanneer ik deze toe pas.	Ja	Nee
Ik weet wat er bedoeld wordt met pachtersvoordeel.	Ja	Nee
Ik ken de verschillende varianten van de ondernemersaftrek (Zelfstandigenaftrek, aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk, meewerkaftrek, startersaftrek) en weet wat de voorwaarden hiervan zijn om ze toe te passen	Ja	Nee
Ik weet welke belastingen er komen kijken bij een bedrijfsoverdracht	Ja	Nee
Ik weet welke methoden er zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan	Ja	Nee
Ik ken het verschil tussen staking en gedeeltelijke staking.	Ja	Nee
Ik weet wanneer ik de FOR mag toepassen en wanneer deze betaald moet worden.	Ja	Nee
Ik snap wat er bedoeld wordt met BOR	Ja	Nee
Ik ken de voortzettingseis bij Erf- en Schenkbelasting.	Ja	Nee
Beschrijf kort wat u van de syllabus vond en wat u zou veranderen.		

Bijlage 2. Resultaten Enquête gesorteerd op significant en niet significant.

Stelling	Eens (%)	Oneens (%)	N	p-waarde
Significant				
1. Ik heb de Syllabus Agrarisch Belastingrecht gebruikt om mij voor te bereiden op het examen.	12 (52,2%)	11 (47,8%)	23	0,014
2. Ik vind dat de Syllabus Agrarisch Belastingrecht een meerwaarde biedt voor de minor Accountancy	18 (78,3%)	5 (21,7%)	23	0,048
4. De Syllabus Agrarisch Belastingrecht heeft mijn kennis over fiscale onderwerpen verbeterd	15 (65,2%)	8 (34,8%)	23	0,033
6. De docenten presenteren de Syllabus Agrarisch Belastingrecht op de juiste manier	10 (43,5%)	12 (52,2%)	23	0,036
8. Als ik vragen heb over de Syllabus Agrarisch Belastingrecht wordt mij dat goed uitgelegd door de betreffende docent	11 (47,8%)	11 (47,8%)	23	0,026
10. H2. Personeel. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	19 (82,6%)	4 (17,4%)	23	0,019
12. H2. Personeel. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	18 (78,3%)	5 (21,7%)	23	0,003
13. H3. Start van de onderneming. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	20 (87%)	3 (13%)	23	0,006
14. H3. Start van de onderneming. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit Onderwerp	15 (65,2%)	8 (34,8%)	23	0,033
15. H3. Start van de onderneming. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	18 (78,3%)	5 (21,7%)	23	0,048
16. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	20 (87%)	3 (13%)	23	0,010
17. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit onderwerp.	16 (69,6%)	7 (30,4%)	23	0,017
18. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	17 (78,9%)	6 (26,1%)	23	0,008
19. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf)	15 (65,2%)	8 (34,8%)	23	0,033
22. H6. Fosfaatrechten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf) herken ik dit onderwerp.	16 (69,6%)	7 (30,4%)	23	0,014
23. H6. Fosfaatrechten. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp.	15 (65,2%)	8 (34,8%)	23	0,033
29. Ik ken de volle naam van VAMIL KIA MIA WASO HIR DIB en kan uitleggen wanneer deze worden toegepast en met welke percentages	12 (100%)	11 (0%)	23	0,0159
30. Ik snap wat de Landbouwwijziging inhoud en weet wanneer ik deze toepas	21 (100%)	4 (0%)	23	0,0311
33. Ik weet welke belastingen er worden toegepast bij een een bedrijfsoverdracht	21 (100%)	2 (0%)	23	0,0435
34. Ik weet welke methoden er zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan.	21 (100%)	2 (0%)	23	0,0311
35. Ik ken het verschil tussen staking en gedeelte staking	17 (100%)	6 (0%)	23	0,0423
37. Ik snap wat er bedoeld wordt met BOR	13 (100%)	10 (0%)	23	0,0231

Stelling	Eens (%)	Oneens (%)	N	p-waarde
Niet significant				
3. Ik gebruik de Syllabus Agrarisch Belastingrecht ook voor andere doeleinden (bijv. op stage/thuisbedrijf)	5 (21,7%)	18 (8,3%)	23	0,054
5. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch belastingrecht sluiten aan op wat ik zelf wou leren	17 (73,9%)	5 (21,7%)	23	0,036
7. De onderwerpen uit de Syllabus Agrarisch Belastingrecht kan ik goed begrijpen	17 (73,9%)	6 (26,1%)	23	0,089
9. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch Belastingrecht spraken mij aan.	17 (73,9%)	5 (21,7%)	23	0,062
20. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp	17 (73,9%)	6 (26,1%)	23	0,089
21. H6. Fosfaatrechten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk	17 (73,9%)	6 (26,1%)	23	0,089
26. Ik weet wanneer ik fiscaalpartner ben	23 (100%)	1 (0%)	23	0,052
27. Ik snap hoe ik vermogensetikettering toe pas.	17 (0%)	6 (0%)	23	0,0726
28. Ik kan uitleggen hoe en waarom er wordt afgeschreven op een bepaald bedrijfsmiddel	22 (100%)	1 (0%)	23	0,0783
31. Ik weet wat er bedoeld wordt met pachtersvoordeel	18 (100%)	5 (0%)	23	0,0915
32. Ik ken de verschillende varianten van de ondernemersaftrek en weet wat de voorwaarden hier van zijn om ze toe te passen	20 (100%)	3 (0%)	23	0,0602
36. Ik weet wanneer ik de FOR mag toepassen en wanneer deze betaald moet worden.	20 (100%)	3 (0%)	23	0,0602
38. Ik ken de voortzettingseis bij Erf- en Schenkbelasting	20 (100%)	3 (0%)	23	0,0539

Bijlage 3. Resultaten Enquête.

1. Ik heb de Syllabus Agrarisch Belastingrecht gebruikt om mij voor te bereiden op het examen.				
Eens	12 (52,2%)	N= 23	C= 0,014	
Oneens	11 (47,8%)	# = 23		
2. Ik vind dat de Syllabus Agrarisch Belastingrecht een meerwaarde biedt voor de minor Accountancy				
Eens	18 (78,3%)	N= 23	C= 0,048	
Oneens	5 (21,7%)	# = 23		
3. Ik gebruik de Syllabus Agrarisch Belastingrecht ook voor andere doeleinden (bijv. op stage/thuisbedrijf)				
Eens	5 (21,7%)	N= 23	C= 0,0545	
Oneens	18 (78,3%)	# = 23		
4. De Syllabus Agrarisch Belastingrecht heeft mijn kennis over fiscale onderwerpen verbeterd				
Eens	15 (65,2%)	N= 23	C= 0,033	
Oneens	8 (34,8%)	# = 22		
5. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch belastingrecht sluiten aan op wat ik zelf wou leren				
Eens	17 (73,9%)	N= 23	C= 0,062	
Oneens	5 (21,7%)	# = 23		
6. De docenten presenteren de Syllabus Agrarisch Belastingrecht op de juiste manier				
Eens	10 (43,5%)	N= 23	C= 0,0361	
Oneens	12 (52,2%)	# = 22		
7. De onderwerpen uit de Syllabus Agrarisch Belastingrecht kan ik goed begrijpen				
Eens	17 (73,9%)	N= 23	C= 0,089	
Oneens	6 (26,1%)	# = 23		
8. Als ik vragen heb over de Syllabus Agrarisch Belastingrecht wordt mij dat goed uitgelegd door de betreffende docent.				
Eens	11 (47,8%)	N= 23	C= 0,0260	
Oneens	11 (47,8%)	# = 22		
9. De onderwerpen in de Syllabus Agrarisch Belastingrecht spraken mij aan.				
Eens	17 (73,9%)	N= 23	C= 0,062	
Oneens	5 (21,7%)	# = 22		
10. H2. Personeel. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk				
Eens	19 (82,6%)	N= 23	C= 0,0194	
Oneens	4 (17,4%)	# = 23		
11. H2. Personeel. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'-bedrijf) herken ik dit onderwerp				
Eens	18 (78,3%)	N= 23	C= 0,048	
Oneens	5 (21,7%)	# = 23		

12. H2. Personeel. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp

Eens	18 (78,3%)	N= 23	C= 0,003
Oneens	5 (21,7%)	# = 23	

13. H3. Start van de onderneming. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk

Eens	20 (87%)	N= 23	C= 0,006
Oneens	3 (13%)	# = 23	

14. H3. Start van de onderneming. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit Onderwerp

Eens	15 (65,2%)	N= 23	C= 0,033
Oneens	8 (34,8%)	# = 23	

15. H3. Start van de onderneming. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp

Eens	18 (78,3%)	N= 23	C= 0,048
Oneens	5 (21,7%)	# = 23	

16. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk

Eens	20 (87%)	N= 23	C= 0,0107
Oneens	3 (13%)	# = 23	

17. H4. Balans en ondernemersfaciliteiten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis' bedrijf) herken ik dit onderwerp.

Eens	16 (69,6%)	N= 23	C= 0,017
Oneens	7 (30,4%)	# = 23	

18. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk

Eens	17 (78,9%)	N= 23	C= 0,008
Oneens	6 (26,1%)	# = 23	

19. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf) herken ik dit onderwerp

Eens	15 (65,2%)	N= 23	C= 0,033
Oneens	8 (34,8%)	# = 23	

20. H5. Vrijstellingen en uitzonderingen daarop. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp

Eens	17 (73,9%)	N= 23	C= 0,089
Oneens	6 (26,1%)	# = 23	

21. H6. Fosfaatrechten. De inhoud is goed te begrijpen van dit hoofdstuk

Eens	17 (73,9%)	N= 23	C= 0,089
Oneens	6 (26,1%)	# = 23	

22. H6. Fosfaatrechten. Uit de praktijk (bijvoorbeeld op het 'thuis'bedrijf) herken ik dit onderwerp.

Eens	16 (69,6%)	N= 23	C= 0,0142
Oneens	7 (30,4%)	# = 23	

23. H6. Fosfaatrechten. Ik kan nu beter meepraten over dit onderwerp.

Eens	15 (65,2%)	N= 23	C= 0,033
Oneens	8 (34,8%)	# = 23	

24. Wat zou je veranderen om de Cursus Agrarisch Fiscaal recht in de toekomst te verbeteren.
Ik snap wat het boxensysteem (box 1, box2, box3,) inhoud

Ja	23 (100%)	N= 23	C= n.v.t
Nee	0 (0%)	# = 23	

25. Ik weet het verschil tussen ondernemer en onderneming

Ja	23 (100%)	N= 23	C= n.v.t
Nee	0 (0%)	# = 23	

26. Ik weet wanneer ik fiscaalpartner ben

Ja	22 (%)	N= 23	C= 0,052
Nee	1 (0%)	# = 23	

27. Ik snap hoe ik vermogensetikettering toe pas.

Ja	17 (%)	N= 23	C= 0,0726
Nee	6 (0%)	# = 23	

28. Ik kan uitleggen hoe en waarom er wordt afgeschreven op een bepaald bedrijfsmiddel

Ja	22 (100%)	N= 23	C= 0,0783
Nee	1 (0%)	# = 23	

29. Ik ken de volle naam van VAMIL KIA MIA WASO HIR DIB en kan uitleggen wanneer deze worden toegepast en met welke percentages

Ja	12 (100%)	N= 23	C= 0,0159
Nee	11 (0%)	# = 23	

30. Ik snap wat de Landbouwwijziging inhoud en weet wanneer ik deze toepas

Ja	21 (100%)	N= 23	C= 0,0311
Nee	4 (0%)	# = 23	

31. Ik weet wat er bedoeld wordt met pachtersvoordeel

Ja	18 (100%)	N= 23	C= 0,0915
Nee	5 (0%)	# = 23	

32. Ik ken de verschillende varianten van de ondernemersaftrek en weet wat de voorwaarden hier van zijn om ze toe te passen

Ja	20 (100%)	N= 23	C= 0,0602
Nee	3 (0%)	# = 23	

33.

34. Ik weet welke belastingen er worden toegepast bij een een bedrijfsoverdracht

Ja	21 (100%)	N= 23	C= 0,0435
Nee	2 (0%)	# = 23	

35. Ik weet welke methoden er zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan.

Ja	21 (100%)	N= 23	C= 0,0311
Nee	2 (0%)	# = 23	

36. Ik ken het verschil tussen staking en gedeelte staking

Ja	17 (100%)	N= 23	C= 0,0423
Nee	6 (0%)	# = 23	

37. Ik weet wanneer ik de FOR mag toepassen en wanneer deze betaald moet worden.

Ja	20 (100%)	N= 23	C= 0,0602
Nee	3 (0%)	# = 23	

38. Ik snap wat er bedoeld wordt met BOR

Ja	13 (100%)	N= 23	C= 0,0231
Nee	10 (0%)	# = 23	

39. Ik ken de voortzettingseis bij Erf- en Schenkbelasting

Ja	20 (100%)	N= 23	C= 0,0539
Nee	3 (0%)	# = 23	